

1991. évi XLV. törvény
a mérésügyről

Hatályos: 2016. 01. 01. – 2016. 12. 31.

Lekérdezés ideje: 2021.04.13 14:50:41

1991. évi XLV. törvény**a mérésügyről¹**

Hatályos: 2016. 01. 01. – 2016. 12. 31.

Az Országgyűlés a mérések hazai és nemzetközi egységességének és pontosságának biztosítása, a mérési — valamint ennek révén mind a kutatási és fejlesztési, mind a gyártási, mind a kereskedelmi — kultúra színvonalának emelése, továbbá a fejlett iparú országokkal kiépülő gazdasági kapcsolatok bővítésének, s ennek érdekében termékeink versenyképességének a minőségbiztosítás mérésügyi eszközei által is megalapozott elősegítése céljából az alábbi törvényt alkotja:

*I. Fejezet**ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK**A törvény hatálya*

1. §² E törvény hatálya a mérésügyi szervezet tevékenységére, a mértékegységek használatára és a joghatással járó mérésekre terjed ki.

Mérésügy³

2. § (1) A mérésügy a mérésekkel kapcsolatos tevékenységkörnek az a része, amelyet a mérések hazai és nemzetközi egységességének és pontosságának biztosítása céljából a jog eszközeivel kell szabályozni, és amelynek ellátásáról az állam gondoskodik.

(2)–(3)⁴(4)⁵*Hatáskör és illetékesség***3. §⁶***A mérésügyi szerv feladata⁷*

4. § (1)⁸ A mérések pontossága és egységessége érdekében a mérésügyi szerv a következő feladatokat látja el:

a) gondoskodik a törvényes mértékegységek használatára vonatkozó szabályozás előkészítéséről, az országos etalonokról, azok nemzetközi összehasonlításáról és hazai továbbszármaztatásáról, valamint az e feladatok ellátásához szükséges mérésügyi kutatásról és fejlesztésről;

¹ A törvényt az Országgyűlés az 1991. szeptember 2-i ülésnapján fogadta el. A kihirdetés napja: 1991. október 9.

² A Tv. 1. §-a a [2011: CCI. törvény 49. §-a](#) szerint módosított szöveg.

³ A Tv. 2. §-át megelőző alcím a [2006: CIX. törvény 98. § \(2\) bekezdése](#) szerint módosított szöveg.

⁴ A Tv. 2. §-ának (2)–(3) bekezdését a [2006: CIX. törvény 98. § \(2\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.

⁵ A Tv. 2. §-ának (4) bekezdését az [1999: CXIX. törvény 32. §-ának \(1\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.

⁶ A Tv. 3. §-át és az azt megelőző alcímét a [2006: CIX. törvény 98. § \(2\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.

⁷ A Tv. 4. §-át megelőző alcíme a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

⁸ A Tv. 4. §-ának (1) bekezdése a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

1991. évi XLV. törvény a mérésügyről

Hatályos: 2016. 01. 01. – 2016. 12. 31.

Lekérdezés ideje: 2021.04.13 14:50:41

b)⁹ hitelesítési előírásokat bocsát ki, részt vesz a mérésügyi szabványok és műszaki irányelvek kidolgozásában, ellátja a mérésügyi engedélyezési feladatokat, elvégzi a típusvizsgálatokat, a használati mérőeszközök hitelesítését, részt vesz a kalibráló laboratóriumok akkreditálásában, gondoskodik a kötelező hitelesítés alá tartozó mérőeszközök közösségi típusvizsgálatáról, hitelesítéséről és felügyeletéről, továbbá gondoskodik e törvény és a végrehajtására kiadott jogszabályok megtartásának ellenőrzéséről,

c)¹⁰ képviseli Magyarországot a mérésügyi nemzetközi szervezetekben és az Európai Unió mérésügyi szervezeteiben, együttműködik más államok mérésügyi szervezeteivel, gondoskodik a mérésügyi nemzetközi szerződésekből, valamint az Európai Unió mérésügyi szerződéseiből adódó feladatok végrehajtásáról.

(2)¹¹

II. Fejezet

Mértékegységek

5. §¹² (1)¹³ Minden olyan mennyiség értékének kifejezésére, melyre jogszabály törvényes mértékegységet állapít meg, ezt a mértékegységet kell használni.

(2) Törvényes mértékegységek:

- a) a Nemzetközi Mértékegység-rendszer (SI) mértékegységei,
- b) az (1) bekezdés szerinti külön jogszabályban meghatározott, az SI-n kívüli mértékegységek,
- c) az SI mértékegységeiből és az SI-n kívüli törvényes mértékegységekből képzett mértékegységek,
- d) az a), b), c) pont alatti mértékegységeknek az (1) bekezdés szerinti külön jogszabályban meghatározott módon képzett többszörösei és törtrészei.

(3) A törvényes mértékegységeken kívül más mértékegységek is használhatók:

- a) a külkereskedelmi kapcsolatokban,
- b) nemzetközi megállapodások alapján,
- c) a tudományos kutatásban.

III. Fejezet

Joghatással járó mérés és eszközei

6. § (1) Joghatással jár a mérés, ha annak eredménye az állampolgárok és/vagy jogi személyek jogát vagy jogi érdekeit érinti, különösen, ha a mérési eredményt mennyiség és/vagy minőség tanúsítására — a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékének megállapítására — vagy hatósági ellenőrzésre és bizonyításra használják fel; továbbá az élet- és egészségvédelem, a környezetvédelem és a vagyonvédelem területén.

(2) Joghatással járó mérést a mérési feladat elvégzésére alkalmas hiteles mérőeszközzel vagy használati etalonnal ellenőrzött mérőeszközzel kell végezni.

(3) Hiteles az a mérőeszköz

- a)¹⁴ amelyet a mérésügyi szerv hitelesített,
- b)¹⁵ amelynek külföldi hitelesítését a mérésügyi szerv első belföldi hitelesítésként elismerte.

(4)¹⁶ A közösségi típusvizsgálaton, közösségi első hitelesítésen vagy közösségi egyedi hitelesítésen az Európai Unió bármely tagországában megfelelt mérőeszköz e törvény és a végrehajtására kiadott rendeletek alkalmazásában hitelesnek minősül, és belföldi forgalomba hozatala után rá a hiteles mérőeszközökre vonatkozó jogkövetkezményeket kell alkalmazni, ideértve a belföldi időszakos és javítás utáni hitelesítési kötelezettséget is.

IV. Fejezet

⁹ A Tv. 4. §-a (1) bekezdésének b) pontja a [2004: XXIX. törvény 4. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.

¹⁰ A Tv. 4. §-a (1) bekezdésének c) pontja a [2004: XXIX. törvény 4. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított, a [2011: CCI. törvény 48. §-a](#) szerint módosított szöveg.

¹¹ A Tv. 4. §-ának (2) bekezdését a [2006: CIX. törvény 98. § \(2\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.

¹² A Tv. 5. §-a a [2001: CXII. törvény 1. §-ával](#) megállapított szöveg.

¹³ A Tv. 5. § (1) bekezdése a [2009: LVI. törvény 44. §-a](#) szerint módosított szöveg, e módosító törvény 428. §-a alapján a 2009. október 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

¹⁴ A Tv. 6. §-ának (3) bekezdésének a) pontja a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

¹⁵ A Tv. 6. §-a (3) bekezdésének b) pontja a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

¹⁶ A Tv. 6. §-ának (4) bekezdését a [2004: XXIX. törvény 5. §-a](#) iktatta be.

1991. évi XLV. törvény
a mérésügyről

Hatályos: 2016. 01. 01. – 2016. 12. 31.

Lekérdezés ideje: 2021.04.13 14:50:41

KÖTELEZŐ HITELESÍTÉSŰ MÉRŐESZKÖZÖK

Hitelesítetési kötelezettség, felmentés

7. § (1)¹⁷ A hitelesítetési kötelezettség kötelező hitelesítésű mérőeszközökre vonatkozik.

(2) Kötelező hitelesítésű mérőeszköz csak érvényes hitelesítéssel forgalmazható, használható vagy tartható használatra kész állapotban.

(3) A kötelező hitelesítésű mérőeszköz hitelesítetéséről

a) a belföldi forgalombahozatal előtt (első hitelesítés) a belföldi forgalombahozónak,

b) javítás után (javítás utáni hitelesítés) a javítást végzőnek,

c) meghatározott időközönként (időszakos hitelesítés) a mérőeszköz tulajdonosának, illetve használójának kell gondoskodnia.

(4) A helyhez kötött mérőeszköz első hitelesítetése az üzembehelyező szerv (személy) feladata.

(5) Nem kötelező a mérőeszközök hitelesítetése, ha azok nem kerülnek belföldi forgalomba, valamint nem kötelező a magánszemélyek által háztartási célra használt mérőeszközök időszakos hitelesítetése.

(6)¹⁸ A mérésügyi szerv csak jogszabályban meghatározott esetekben adhat felmentést a hitelesítetési kötelezettség alól.

(7)¹⁹ A mérőeszközök sajátos használati körülményeire tekintettel a mérésügyi szerv — az általa meghatározott feltételek teljesülése esetén — feljogosíthat más szervet az időszakos javítás utáni mérőeszköz-minősítésre. A feljogosítás alapján végzett mérőeszköz-minősítés annak hitelesítését helyettesíti.

Hitelesítési engedély, típusvizsgálat

8. § (1)²⁰ A kötelező hitelesítésű mérőeszközök hitelesítési engedély alapján hitelesíthetők. A hitelesítési engedélyt a mérésügyi szerv típusvizsgálat alapján adja ki.

(2)²¹ A mérőeszköz hitelesítési engedély nélkül akkor hitelesíthető, ha

a) az adott mérőeszközre vonatkozó jogszabály ezt kifejezetten megengedi, vagy

b) a mérőeszköz a 6. § (4) bekezdése alapján került hazai forgalomba.

(3)²² A hitelesítési engedély iránti eljárásban az ügyintézési határidő negyvenöt nap.

(4)²³ A hitelesítési engedély megszerzéséről a mérőeszköz belföldi forgalomba hozója, vagy ha ez nem állapítható meg egyértelműen, a mérőeszköz felhasználója tartozik gondoskodni.

(5)²⁴ A hitelesítési engedéllyel rendelkező mérőeszköztípuson változtatást csak akkor lehet végrehajtani, ha a forgalombahozó előzetesen gondoskodott a hitelesítési engedély módosításáról.

9. § (1) A mérőeszköz típusvizsgálat célja annak elbírálása, hogy a mérőeszköztípus megfelel-e a vele szemben támasztott mérésügyi előírásoknak.

(2)²⁵

(3)²⁶ Kötelező hitelesítésű mérőeszközök esetében a mérésügyi szerv felmentést adhat a típusvizsgálati kötelezettség alól.

(4)²⁷ A hitelesítési engedélyt a mérésügyi szerv visszavonhatja, ha a mérőeszköztípus az engedélyezési okiratban foglaltaktól eltér, illetőleg a további hitelesítést vagy mérőeszközhasználatot újabb feltételekhez kötheti.

Hitelesítési eljárás

10. § (1) A mérőeszköz-hitelesítés célja annak elbírálása, hogy a mérőeszköz megfelel-e a vele szemben támasztott mérésügyi előírásoknak.

¹⁷ A Tv. 7. § (1) bekezdése a [2009: LVI. törvény 44. §-a](#) szerint módosított szöveg, e módosító törvény 428. §-a alapján a 2009. október 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

¹⁸ A Tv. 7. §-ának (6) bekezdése a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

¹⁹ A Tv. 7. §-ának (7) bekezdése a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

²⁰ A Tv. 8. §-ának (1) bekezdése a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

²¹ A Tv. 8. §-ának új (2) bekezdését a [2004: XXIX. törvény 6. §-a](#) iktatta be, egyidejűleg az eredeti (2) bekezdés számozását (4) bekezdésre változtatva.

²² A Tv. 8. §-ának új (3) bekezdését a [2004: XXIX. törvény 6. §-a](#) iktatta be, egyidejűleg az eredeti (3) bekezdés számozását (5) bekezdésre változtatva. A (3) bekezdés a [2009: LVI. törvény 43. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított, a [2015: CLXXXVI. törvény 11. §-a](#) szerint módosított szöveg. Ez utóbbi módosító törvény 205. §-a alapján a 2016. január 1-jét követően indult eljárásokban kell alkalmazni.

²³ A Tv. 8. §-a eredeti (2) bekezdésének számozását (4) bekezdésre változtatta a [2004: XXIX. törvény 6. §-a](#).

²⁴ A Tv. 8. §-a eredeti (3) bekezdésének számozását (5) bekezdésre változtatta a [2004: XXIX. törvény 6. §-a](#).

²⁵ A Tv. 9. §-ának (2) bekezdését a [2004: XXIX. törvény 148. § \(2\) bekezdésének l\) pontja](#) hatályon kívül helyezte.

²⁶ A Tv. 9. §-ának (3) bekezdése a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

²⁷ A Tv. 9. §-ának (4) bekezdése a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

1991. évi XLV. törvény
a mérésügyről

Hatályos: 2016. 01. 01. – 2016. 12. 31.

Lekérdezés ideje: 2021.04.13 14:50:41

(2) A kötelező hitelesítésű mérőeszközök hitelesítése a hitelesítési előírásban és/vagy a hitelesítési engedélyben meghatározott mérésügyi vizsgálatból és a hitelesítés tanúsításából áll.

(3)²⁸ A hitelesítés tényét a mérőeszközön elhelyezett törvényes tanúsító jel és/vagy hitelesítési bizonyítvány tanúsítja.

(4)²⁹

*V. Fejezet*³⁰

Akkreditálás

11. §³¹ A mérésügyi szerv az akkreditáló szervvel együttműködve – a nemzeti akkreditálásról szóló jogszabályok rendelkezéseivel összhangban – részt vesz a kalibráló és a vizsgáló laboratóriumok akkreditálásában.

VI. Fejezet

*Mérésügyi ellenőrzés és piacfelügyelet*³²

12. § (1)–(2)³³

(3)³⁴ A mérésügyi szerv a mérésügyi piacfelügyeleti jogkörében eljárva

- a) a hitelesítési engedélyezési eljárásával biztosítja, hogy ne kerüljenek forgalomba,
- b) más piacfelügyeleti hatóságokkal együttműködve elősegíti, hogy ne maradjanak a forgalomban a fogyasztók jogi érdekeit sértő vagy veszélyeztető, kötelező hitelesítés körébe tartozó mérőeszközök.

VII. Fejezet

VEGYES RENDELKEZÉSEK

Hitelesített mérőeszközök használata

13. § (1) A hitelesített mérőeszközt úgy kell üzemben tartani és használni, hogy rendeltetésszerű működése, a mérési eredmények pontos leolvasása biztosítva legyen.

(2) Ha a hitelesített mérőeszköz valamely méréstechnikai tulajdonsága a hitelesítés érvényének időtartamán belül megváltozik, vagy rendeltetésszerű működése kétségesé válik, a mérőeszköz használója köteles gondoskodni a mérőeszköz használaton kívül helyezéséről, javíttatásáról és hitelesítettetéséről.

(3) A hitelesített mérőeszközt — az ellenkező bizonyításáig — úgy kell tekinteni, hogy annak nincs a mérési eredményt befolyásoló hibája.

Mérésügyi díjak

14. § (1)³⁵ A mérésügyi szolgáltatások igénybevételeért igazgatási szolgáltatási díjat³⁶ kell fizetni.

(2)³⁷

²⁸ A Tv. 10. §-ának (3) bekezdése a [2001: CXII. törvény 2. §-ával](#) megállapított, a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#), a [2009: LVI. törvény 44. §-a](#) szerint módosított szöveg. Ez utóbbi módosító törvény 428. §-a alapján a 2009. október 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

²⁹ A Tv. 10. § (4) bekezdését a [2009: LVI. törvény 44. §-a](#) hatályon kívül helyezte, e módosító törvény 428. §-a alapján a 2009. október 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

³⁰ A Tv. V. fejezete a [2001: CXII. törvény 3. §-ával](#) megállapított szöveg.

³¹ A Tv. 11. §-a a [2015: CXXIV. törvény 18. §-ával](#) megállapított szöveg.

³² A Tv. VI. Fejezetének címe a [2004: XXIX. törvény 7. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.

³³ A Tv. 12. § (1)–(2) bekezdését a [2009: LVI. törvény 44. §-a](#) hatályon kívül helyezte, e módosító törvény 428. §-a alapján a 2009. október 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

³⁴ A Tv. 12. §-ának (3) bekezdését a [2004: XXIX. törvény 7. § \(2\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

³⁵ A Tv. 14. § (1) bekezdése a [2009: LVI. törvény 44. §-a](#) szerint módosított szöveg, e módosító törvény 428. §-a alapján a 2009. október 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

³⁶ Lásd a [78/1997. \(XII. 30.\) IKIM rendeletet](#).

³⁷ A Tv. 14. § (2) bekezdését a [2009: LVI. törvény 44. §-a](#) hatályon kívül helyezte, e módosító törvény 428. §-a alapján a 2009. október 1-jét követően indult és megismételt eljárásokban kell alkalmazni.

1991. évi XLV. törvény
a mérésügyről

Hatályos: 2016. 01. 01. – 2016. 12. 31.

Lekérdezés ideje: 2021.04.13 14:50:41

VIII. Fejezet

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

15. § (1)³⁸ Ez a törvény 1992. január 1-jén lép hatályba.

(2) Az e törvény hatálybalépéséig alkalmazott tanúsító jelek az időszakos hitelesítés érvényességi időtartamának lejártáig hatályosak.

(3)³⁹ Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

- a) a mérésügyi szerv vagy szervek kijelölését, a mérésügyi szerv hatósági eljárásának részletes szabályait,⁴⁰
 - b) a Nemzetközi Mértékegység-rendszer alapegységeit,
 - c) a Nemzetközi Mértékegység-rendszer származtatott egységeit,
 - d) a Nemzetközi Mértékegység-rendszeren kívüli, korlátozás nélkül használható törvényes mértékegységeket,
 - e) a Nemzetközi Mértékegység-rendszeren kívüli, kizárólag meghatározott szakterületen használható törvényes mértékegységeket,
 - f) a kötelező hitelesítésű mérőeszközöket,
 - g) a mérésügyi hatóság által használt törvényes tanúsító jeleket, hitelesítési bélyegzőket, valamint a hitelesítést helyettesítő minősítő tanúsító jeleinek rajzait és alkalmazásuk módját
- rendeletben állapítsa meg.

(4)⁴¹ Felhatalmazást kap a mérésügyi szerv irányítását ellátó miniszter, hogy a mérőeszközökre vonatkozó egyedi előírásokat tartalmazó szabályokat, a mérőedényként használt palackok forgalomba hozatalának feltételeit, illetve az előrecsomagolt iparcikkek és élelmiszerek megengedett tömeg- és térfogatmértékeit és az ellenőrzés módszereit rendeletben állapítsa meg.⁴²

(5)⁴³ Felhatalmazást kap a mérésügyi szerv irányítását ellátó miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben a mérésügyi hatóság részére a mérésügyi eljárásért fizetendő díj – ideértve a jogorvoslati díjat is – mértékét, valamint a beszédésével, kezelésével, nyilvántartásával, visszatérítésével kapcsolatos részletes szabályokat, rendeletben állapítsa meg.

(6)⁴⁴ Felhatalmazást kap az iparügyekért felelős miniszter, hogy a kötelező hitelesítésű mérőeszközök mérésügyi követelményeit, a hitelesítés általános feltételeit és eljárási szabályait rendeletben állapítsa meg.⁴⁵

1–2. számú melléklet a mérésügyről szóló XLV. törvényhez⁴⁶

³⁸ A Tv. 15. § (1) bekezdése a [2007: LXXXII. törvény 2. §-ának 84. pontja](#) szerint módosított szöveg.

³⁹ A Tv. 15. § (3) bekezdése a [2009: LVI. törvény 43. § \(2\) bekezdésével](#) megállapított szöveg.

⁴⁰ Lásd a [127/1991. \(X. 9.\) Korm. rendeletet](#), a [320/2010. \(XII. 27.\) Korm. rendeletet](#).

⁴¹ A Tv. 15. §-ának (4) bekezdését a [2004: XXIX. törvény 8. §-a](#) iktatta be, szövege a [2005: CLXIV. törvény 11. § \(1\) bekezdésével](#) megállapított, a [2006: CIX. törvény 98. § \(1\) bekezdésének b\) pontja](#) szerint módosított szöveg.

⁴² Lásd a [8/2006. \(II. 27.\) GKM rendeletet](#), a [13/2008. \(VIII. 8.\) NFGM–FVM együttes rendeletet](#), a [19/2016. \(VI. 17.\) NGM rendeletet](#), a [43/2016. \(XI. 23.\) NGM rendeletet](#).

⁴³ A Tv. 15. § (5) bekezdését a [2008: XLVII. törvény 51. § \(1\) bekezdése](#) iktatta be, szövege a [2010: CXLVIII. törvény 41. §-a](#) szerint módosított szöveg.

⁴⁴ A Tv. 15. § (6) bekezdését a [2009: LVI. törvény 43. § \(3\) bekezdése](#) iktatta be.

⁴⁵ Lásd a [19/2016. \(VI. 17.\) NGM rendeletet](#).

⁴⁶ A Tv. 1–2. számú mellékletét a [2001: CXII. törvény 9. § \(3\) bekezdése](#) hatályon kívül helyezte.